

Bijlage 1

Analyse bestand Participatiewet en IOA Ontwikkelingen WW Financiële ontwikkelingen 2017

Inhoud

Inleiding.....	3
Samenvatting en conclusies.....	4
Het beleid.....	5
Hoofdstuk 1: Volume	7
Hoofdstuk 2: In- en uitstroom.....	10
Hoofdstuk 3: Taakstelling huisvesting	12
Hoofdstuk 4: Samenstelling bestand	14
Hoofdstuk 5: Ontwikkelingen UWV.....	17
Hoofdstuk 6: Financiële gevolgen	19
Hoofdstuk 7: Doorkijk naar 2018	21
Bijlagen:	23

Inleiding

Voor u ligt de derde analyse van het bestand Participatiewet en IOA. Deze analyse geeft u informatie over het uitkeringsvolume, de in- en uitstroom, de werkloosheidswet en de financiële ontwikkelingen.

De informatie in deze analyse blijft een momentopname. De geschetste prognoses kunnen morgen al weer achterhaald zijn omdat de economische- en arbeidsmarkt gerelateerde ontwikkelingen steeds veranderen. Met deze analyse kijken we terug naar 2016 en naar de eerste maanden van 2017. Bovendien kijken we via de kaderbrief 2018 en de begrotingsopzet 2018 ook vooruit.

12 oktober 2017
Bert de Koning

Samenvatting en conclusies

Tegen de landelijke trend in daalt in 2017 (na een aanvankelijke stijging) het totale volume bijstand en IOA. De daling komt vooral door de verminderde instroom statushouders. Voor volgend jaar verwachten we een verdere daling van het aantal te huisvesten statushouders. Een prognose valt nog niet te maken vanwege het ontbreken van cijfers voor de Wijchense taakstelling voor 2018.

De uitstroom naar werk (via het Werkbedrijf) vraagt om constante aandacht. In vergelijking met 2015 en 2016 lijkt de uitstroom naar werk stagnatie op te lopen. Administratief gezien zit er altijd een na-ijleffect in het daadwerkelijk aantal naar werk uitgestroomde mensen. Uitstroombmutaties in de Suite (het administratieve systeem) verwerken we altijd achteraf.

Over het Wijchense resultaat rapporteren wij u afzonderlijk.

Ondanks het aantrekken van de economie weten wij uit ervaring dat wij dit in de bijstand pas op een later moment gaan merken. Eerst zullen mensen die nieuw zijn op de arbeidsmarkt en mensen uit bijvoorbeeld de WW een baan vinden. Daarna volgen pas de mensen met een bijstandsuitkering.

De vergrijzing van het totale bestand neemt toe. Hierbij gaat het niet alleen om het absolute aantal 50 plussers maar ook om de oplopende uitkeringsduur (> 3 jaar en > dan 5 jaar in de uitkering). Om de vergrijzing te onderbouwen hebben we aanvullend onderzoek gedaan naar de Wijchense bevolkingsopbouw.

Qua bevolkingsopbouw wijkt Wijchen in vergelijking met de Gelderse en landelijke cijfers af. Verhoudingsgewijs heeft Wijchen meer inwoners in de leeftijdscategorie 45-65 jaar (plus 2,8 %) en de leeftijdscategorie 65-79 (plus 1,5%). In de leeftijdscategorie 25-45 jaar zijn er juist minder inwoners (min 3%).

De doorstroom van de max. WW-ers naar de bijstand of de IOAW blijft ook een aandachtspunt. Volgens het UWV daalt weliswaar de instroom van Max WW-ers in absolute zin in de bijstand licht. Volgens het WerkBedrijf blijft de doorstroom van deze groep mensen naar de bijstand voor Wijchen hoger dan het landelijk gemiddelde voor vergelijkbare gemeenten.

Op dit moment werken we aan een plan om extra in te zetten op participatie, re-integratie en uitstroom. Hiertoe zijn we in gesprek met het Werkbedrijf omdat ook wij hebben gezien dat die uitstroom ten opzichte van andere gemeenten stagneert. Daarnaast werken we, vanuit het visie document geredeneerd aan een doelgroepenbeleid. Hierin steken wij in op diverse doelgroepen als jongeren tot 30 jaar, 55 jaar en ouder, statushouders etc. De vertaling van deze (beleidsmatige) hebben wij opgenomen in de conceptbegroting 2018.

Het beleid

De uitvoering van de Participatiewet (het verstrekken van bijstand) is aan wettelijke regels gebonden. Het Algemeen bestuur van de MGR heeft de verordeningen vastgesteld op het gebied van re-integratievoorzieningen, tegenprestatie, verlagen van de bijstand en individuele toeslagen.

Ten aanzien van re-integratievoorzieningen heeft de Programmaraad beleidsmatig een toolkit ontwikkeld voor de uitvoering van de Participatiewet. Deze toolkit bevat regelingen rond de dienstverlening aan werkgevers en werkzoekenden voor het realiseren van de doelen in de Participatiewet en de banenafspraken.

Het WerkBedrijf -als onderdeel van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR)- werkt sinds 1 januari 2015 voor 7 gemeenten in deze regio. Kerntaken van het Werkbedrijf zijn de werkgeversdienstverlening (de werkgevers noemen we de klanten) en de (basis) dienstverlening aan de werkzoekenden (de kandidaten). De sociale werkvoorziening Breed bestaat sinds 1 januari 2016 niet meer. Sinds die datum maakt de voormalig SW-organisatie Breed onderdeel uit van het WerkBedrijf. Via managementrapportages informeert het Werkbedrijf de deelnemende gemeenten over de bereikte (uitstroom) resultaten.

2016

Eind 2015 hebben we de gemeenteraad van Wijchen geïnformeerd over de te nemen initiatieven op het gebied van inkomen dan wel rechtmatigheid om grip krijgen en te houden op het (groeiende) klantenbestand uitkeringsgerechtigden. De gemeenteraad hebben we ook geïnformeerd over het bevorderen van uitstroom via de initiatieven bij het Werkbedrijf en over de gewenste aanpak m.b.t. de rechtmatigheid van de uitkeringsverstrekking. Die aanpak heeft zich vertaald in een aantal concrete acties:

- **Rechtmatigheidsonderzoeken:**
We hebben een selectie gemaakt van klanten waarmee wij geruime tijd geen contact hebben onderhouden. Dit heeft geresulteerd in het onderzoeken van 124 dossiers die tot verschillende beëindigingen van uitkeringen hebben geleid.
- **Screening op voorliggende voorzieningen:**
Alle dossiers hebben we gecontroleerd op mogelijke voorliggende voorzieningen. De uitkomst van deze screening heeft ons geleerd dat er geen echte kansen op voorliggende voorzieningen zijn gemist.
- Naast deze rechtmatigheidsonderzoeken hebben ook thematische onderzoeken plaatsgevonden. Als onderdeel van het uitnodigingsproces voor de Vrijwilligersmarkt hebben we klanten opgeroepen om met hen te spreken over de mogelijkheid tot participatie, bijvoorbeeld in de vorm van vrijwilligerswerk.

Met het Werkbedrijf hebben we ook afspraken gemaakt. De aandacht ligt bij nieuwe instroom, jongeren en mensen met een arbeidshandicap. De aandacht ligt juist bij deze groepen vanwege de korte en minder grote afstand tot de arbeidsmarkt. Voorbeelden hiervan zijn:

- De werkacademie als voorloper van de basisdienstverlening
- Budget voor maatwerk
- Formatie bij de sociaal wijkteams voor aanpak jongeren
- Project springplank: lik op stuk beleid voor weigerachtige mensen
- Inzet van € 50.000 voor extra overdracht statushouders
- Samenwerking tussen werk en inkomen (in ontwikkeling)

2017

Volgend op deze aanpak heeft het college een visiedocument vastgesteld. De gemeente Wijchen streeft naar een situatie waarin iedereen naar vermogen meedoet aan de samenleving. In sommige situaties kunnen inwoners niet in hun eigen inkomen voorzien. In die situaties biedt de gemeente een vangnet.

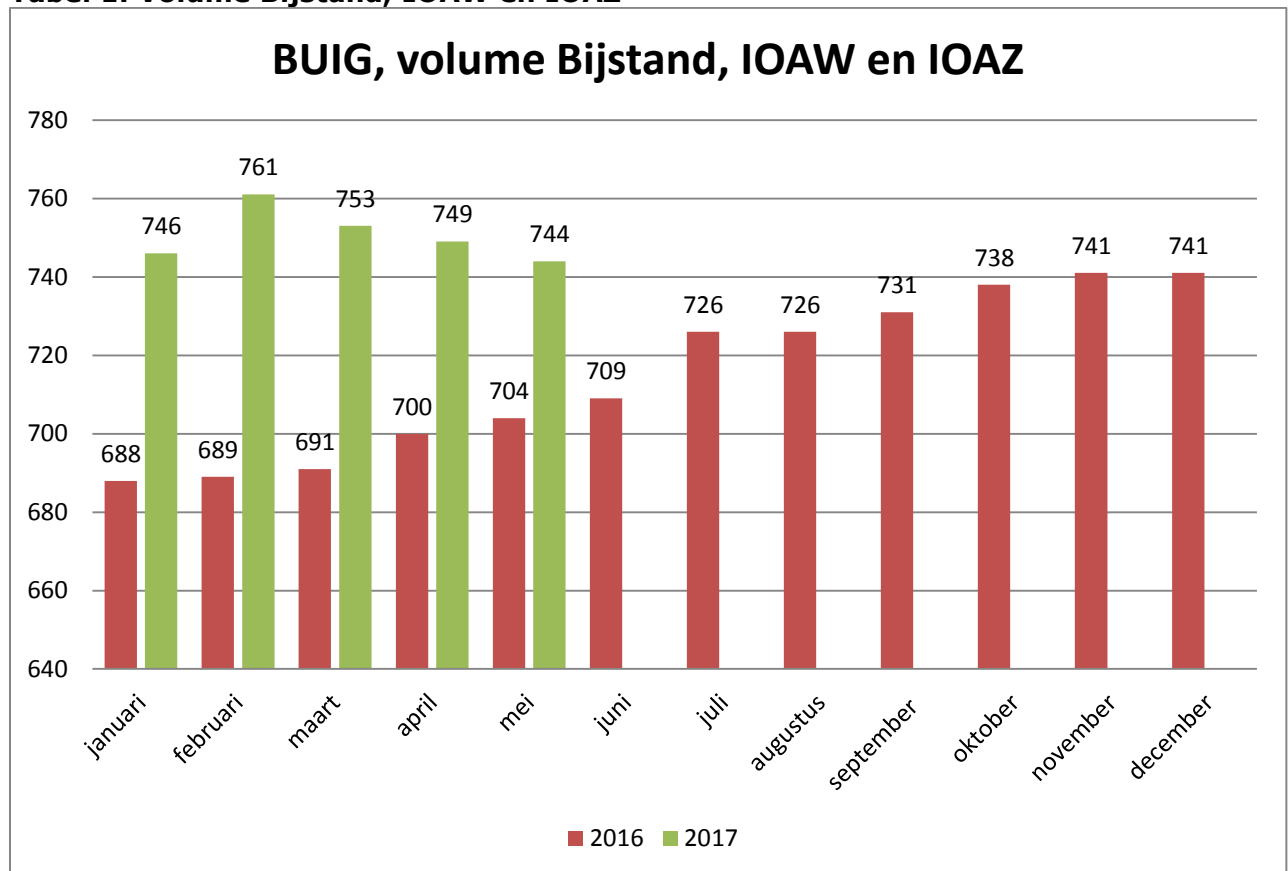
Genoemde visie heeft tot beleidsmatige vertaling geleid van diverse "ontwikkelopgaven". Voorbeelden hiervan zijn:

- De ontwikkeling van het doelgroepenbeleid:
We werken een doelgroepenbeleid uit waarbij we de interventie koppelen aan de afstand tot de arbeidsmarkt die iemand heeft. De uitkomst hiervan nemen we mee bij de begroting 2018.
- Ontwikkelen van een heronderzoeksplan:
We werken uiterlijk het 4^e kwartaal van dit jaar een heronderzoekplan uit om klanten te leren kennen en om ze adequaat, efficiënt te bedienen (minimaal in contact te blijven). Denk hierbij aan participatie, recht op voorzieningen als bijvoorbeeld minimabeleid en een stukje rechtmatigheid.
- De ontwikkeling van het beleidsplan programmatisch handhaven:
Op basis van nieuwe fraudeverordening –vastgesteld in 2015 – stellen we een beleidsplan Programmatisch Handhaven op. In dit beleidsplan vindt onder andere de uitwerking plaats van het tegengaan van oneigenlijk gebruik en misbruik van voorzieningen.
- De samenwerking met het WerkBedrijf:
De samenwerking met het Werkbedrijf ontwikkelt zich volop. Dit betekent ook dat op onderdelen nadere uitwerking en afstemming plaatsvindt om te komen tot een optimale samenwerking. Zeker nu we onze lokale mogelijkheden richting vrijwilligerswerk verder ontwikkelen. Dat geldt ook voor de ontwikkeling van integratie en participatie voor statushouders. Met het Werkbedrijf spreken we in regionaal verband over informatie-uitwisseling op kandidaatsniveau.
- Thematische gesprekken vrijwilligersmarkt: ·In het eerste kwartaal van 2016 hebben de eerste thematische gesprekken met uitkeringsgerechtigden plaatsgevonden ter voorbereiding op de Vrijwilligersmarkt. Evaluatie van dit proces (ook de verordening tegenprestatie) vindt thans plaats. Op basis van de resultaten beoordelen we of en hoe we dit beleid kunnen voorzetten.
- Ontwikkelopgave bijverdienen in de bijstand:
Een deel van de uitkeringsgerechtigden heeft inkomsten uit deeltijdwerk. In principe vullen wij het inkomen door middel van de bijstand aan tot bijstandsniveau. De gemeente Wijchen wil gebruik maken van de mogelijkheid om de inkomsten van uitkeringsgerechtigden tijdelijk tot een bepaald maximum vrij te stellen van deze verrekening. Daarvoor komt een plan.

Strekking van deze beleidsmaatregelen leidt tot meer "grip" op de klant. Hierdoor leveren wij beter maatwerk wat in lijn is met de geformuleerde visie. Het resultaat ervan leidt tot het realiseren van extra uitstroom. Op dit moment vindt nog volop de beleidsmatige uitwerking van deze onderwerpen plaats. Voor de beleidsmakers ligt een uitdaging; 'om te komen tot extra uitstroom', door het uit te voeren beleid.

Hoofdstuk 1: Volume

Tabel 1. Volume Bijstand, IOAW en IOAZ

Bron WISZ

Toelichting

Nederland

Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (informatie februari en mei 2017) groeit het aantal personen met een bijstandsuitkering landelijk gezien voortdurend. In 2016 groeide het landelijke bestand met 18.000 personen tot 467.000 bijstandsgerechtigden tot de AOW-leeftijd.

In het eerste kwartaal van 2017 zette de groei door tot 474.000 bijstandsgerechtigden tot de AOW-leeftijd.

De bijstandsgroei heeft vooral te maken met personen die een niet-westerse migratieachtergrond hebben. Het aantal bijstandsontvangers met een Nederlandse of westerse achtergrond daalt volgens het CBS.

Vooral meer jongeren en ouderen komen vanwege hun leeftijd in de bijstand terecht. Net als in 2016 verwacht het Centraal Planbureau (informatie september 2016) dat in 2017 het bijstandsvolume blijft stijgen. Naar verwachting doen dit jaar 6.000 nieuwe mensen een beroep op bijstand. Zoals aangegeven wijt het CBS de stijging aan de instroom van asielzoekers en vluchtelingen. Het verschil tussen instroom en uitstroom wordt bijna geheel bepaald door groepen met veel recente immigranten uit crisisgebieden.

De wijzigingen in het sociale beleid hebben ook te maken met de stijging van het aantal uitkeringen. Zo leidt de invoering van de Participatiewet ertoe dat gedeeltelijk arbeidsgehandicapten geen aanspraak meer kunnen maken op een Wajong- of WSW-

dienstverband en daardoor in de bijstand belanden. Ook de stijging van de AOW-leeftijd leidt tot een stijging van het bijstandsvolume.

Wijchen

Het volume (alle regelingen) groeit onophoudelijk sinds het begin van de crisis. Ondanks de verbeterde economische situatie nu blijft het bijstandsvolume groeien. Ook in Wijchen heeft de groei vooral te maken met de instroom van asielzoekers en de daaraan gekoppelde huisvestingstaakstelling.

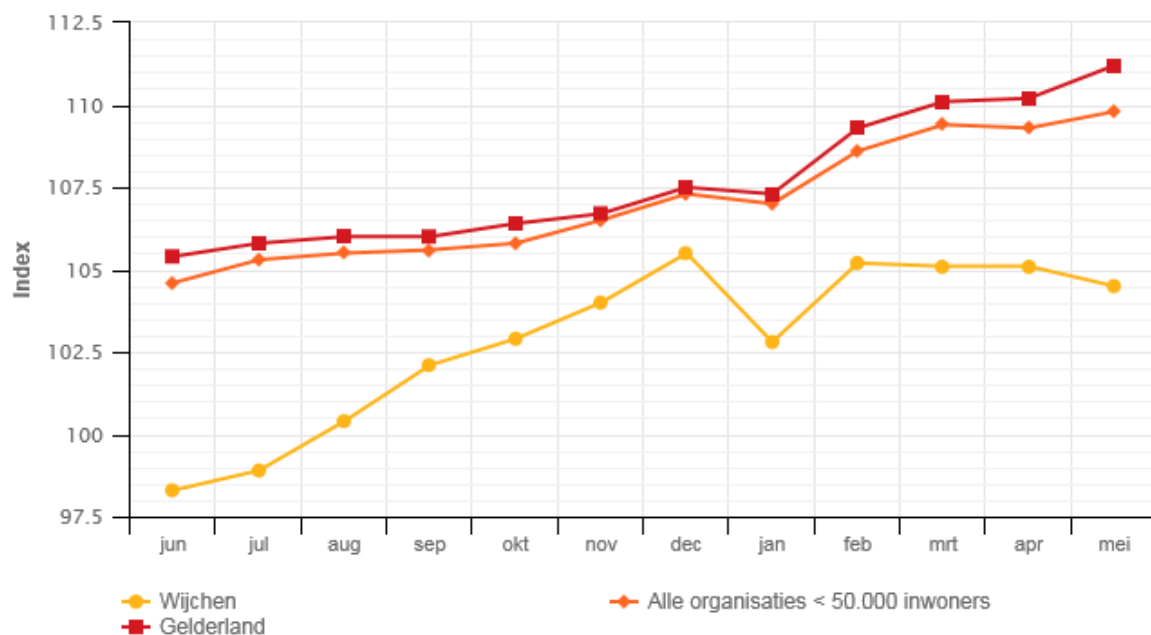
De groei lijkt nu daadwerkelijk af te nemen: de maanden januari t/m mei neemt het bijstandsvolume tegen de verwachtingen van het CBS in, iets af, waarna in juni en juli een lichte stijging (zomerperiode volgt mogelijk een groeipek van instroom schoolverlaters). En uit de huidige managementrapportage van september lijkt er stabilisatie te komen. Om bovenstaande redenen verbinden we nog geen conclusies aan de in gang gezette daling van het volume (zie ook blz. 11 wijze van registreren). In de komende maandelijkse managementrapportages volgen we de ontwikkeling van het bijstandsvolume.

Conclusie

De stijging van het volume in 2016 en in de eerste maanden in 2017 heeft voornamelijk te maken met de instroom van statushouders. Vanaf maart 2017 daalt het volume vanwege de afname van de instroom van statushouders.

Tabel 2: Ontwikkeling bijstandsvolume (methodiek aantal betaalde uitkeringen) in procenten in vergelijking met andere gemeenten periode juni 2016 – mei 2017 (Bron Divosa).

Grafiek: volume BUIG index t.o.v. december 2015

Toelichting: procentuele ontwikkeling volume t.o.v. december 2015

Algemeen

Bovenstaande grafiek toont de procentuele volumeontwikkeling van de betalingen ten opzichte van december 2015 voor Wijchen en de twee vergelijkingsgroepen (alle gemeenten in de provincie Gelderland en alle gemeenten in Nederland met minder dan 50.000 inwoners).

Om vergelijking met andere deelnemers mogelijk te maken hanteert Divosa Benchmark indexcijfers voor het volume. Daarbij vergelijken we de groei of daling van elke maand met een vastgestelde basisperiode. Het indexcijfer van het aantal betaalde uitkeringen

staat op 31 december 2015 op 100. Stijgt de index stijgt naar 105 dan stijgt het volume sinds december 2015 met 5%. In deze grafiek vergelijken we de gemeente Wijchen qua volume (betaalde uitkeringen) met 30 gemeenten met minder dan 50.000 inwoners en 30 Gelderse gemeenten die meedoen aan de benchmark.

De benchmark kan een iets vertekend beeld hebben t.a.v. het werkelijke volume. Dat heeft te maken dat Divosa voor de benchmark het principe van het aantal betalingen hanteert. Een periode met veel nabetalingen over oude periodes beïnvloedt het werkelijke volume.

Wijchen

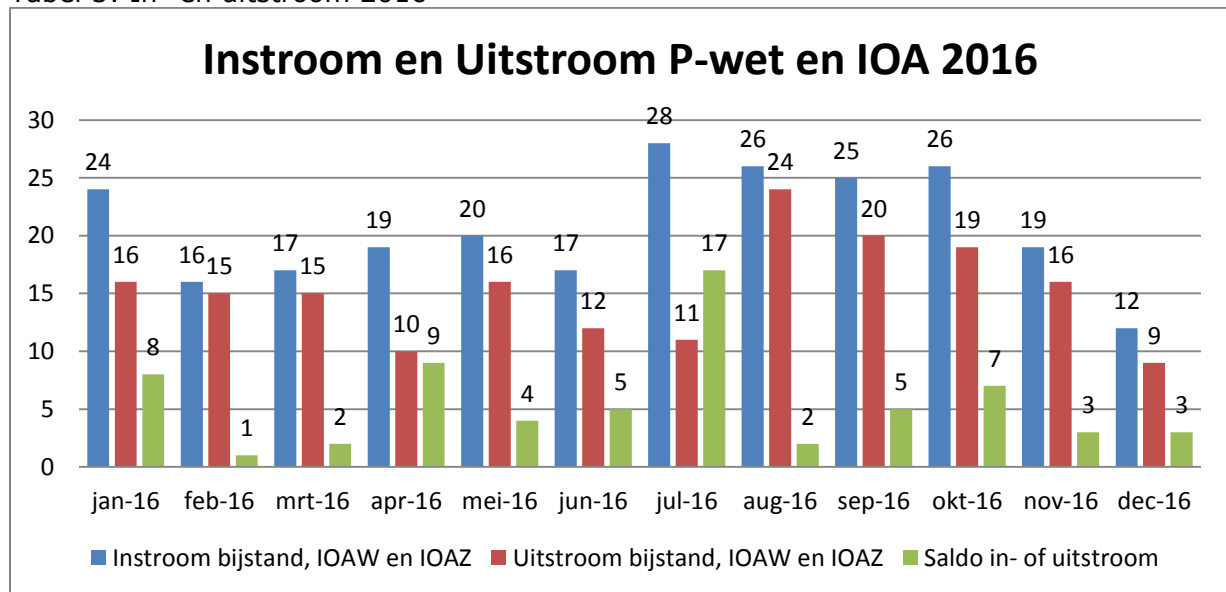
Wijchen heeft in 2016 te maken met een sterkere stijging van het volume (in procenten) dan in de benchmarkgemeenten. Zoals eerder opgemerkt heeft de Wijchense stijging te maken met de grote instroom van asielzoekers. De stijging van de instroom van asielzoekers valt niet te beoordelen in de andere benchmarkgemeenten. Het Wijchense volume valt structureel lager uit dan die van de andere gemeenten. De daling van het volume in de maanden maart, april en mei van dit jaar valt ook in deze grafiek op (in tegenstelling tot de stijging van het bijstandsvolume bij alle andere benchmarkgemeenten).

Conclusie

Het volume in Wijchen, uitgedrukt in een indexcijfer, stijgt iets sterker gestegen dan in de benchmarkgemeenten. Het volume is vanaf 2016 in Wijchen structureel lager dan die in de benchmarkgemeenten.

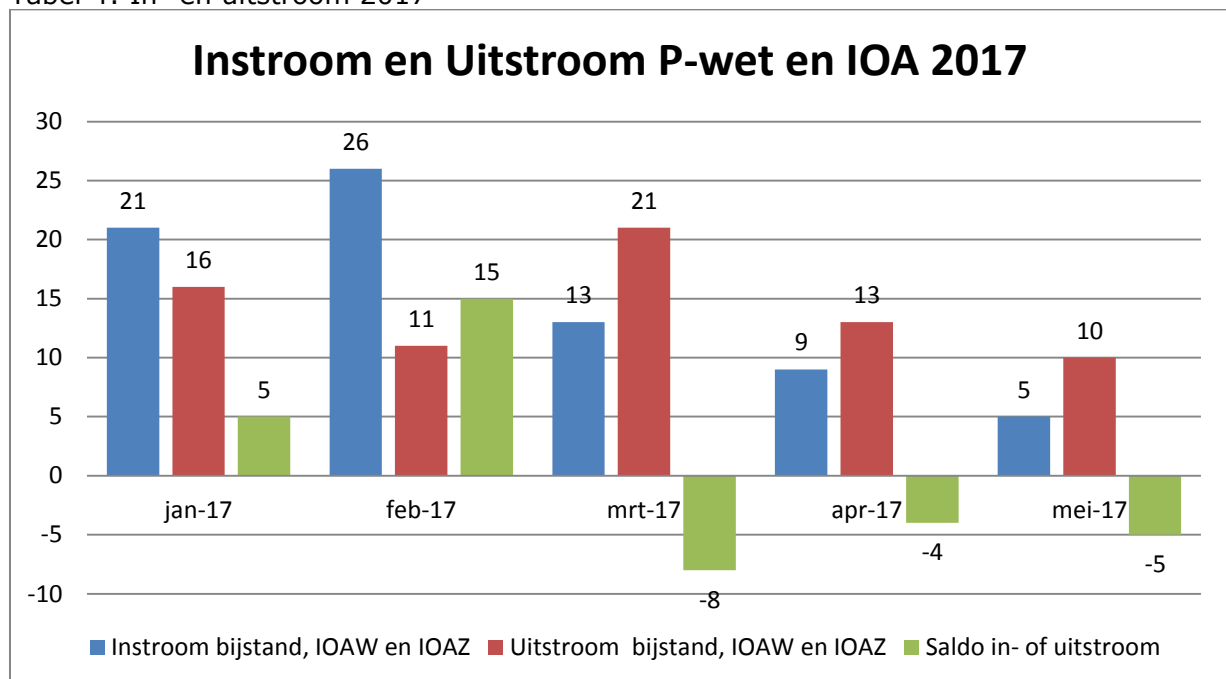
Hoofdstuk 2: In- en uitstroom

Tabel 3: In- en uitstroom 2016

Bron WISZ

Tabel 4: In- en uitstroom 2017

Bron WISZ

Toelichting bij de tabellen 3 en 4

Nederland

Het CBS geeft in mei 2017 aan dat het aantal bijstandsontvangers met een Nederlandse of westerse achtergrond daalt in tegenstelling tot bijstandsontvangers met een niet-westerse migratieachtergrond. Zie daarvoor de toelichting bij tabel 1. Het aantal bijstandsgerechtigden met een Nederlandse of westerse achtergrond kwam eind maart 2017 bijna 4.000 lager uit dan een jaar eerder. Er stromen nu meer personen met een

Nederlandse of westerse achtergrond de bijstand uit dan in, als voornaamste reden is dat de arbeidsmarkt aantrekt.

Wijchen

In de begroting 2017 van de MGR / Werkbedrijf staat dat dit jaar voor de gehele regio 1.100 personen volledig uit de bijstand naar werk stromen. In de periode januari- mei stroomden 467 personen volledig uit naar werk (voor Wijchen voor 28 personen). Daarmee valt de uitstroom uit de bijstand wel lager uit dan in dezelfde periode van het vorige jaar (uitstroom 41 personen). Hiervoor is geen oorzaak te noemen. Op het moment van schrijven loopt de uitstroom weer in de pas met de verwachtingen. Zie verder ook de bijlage (tabellen met redenen in- en uitstroom).

De omvang van de uitstroom in de eerste 5 maanden stijgt ongetwijfeld nog. Door de wijze waarop wij onze uitstroom registreren en de achteraf verwerking van de mutaties ontstaat een duidelijk zicht pas 3 maanden later. In juni 2016 rapporteerden wij bijvoorbeeld een uitstroom naar betaald werk van 25 kandidaten over de eerste 5 maanden. Aan het eind van 2016 waren dat 41 kandidaten over dezelfde periode.

De economie trekt aan. Wij weten uit ervaring dat wij dit in de bijstand pas op een later moment gaan merken. Eerst zullen mensen die nieuw zijn op de arbeidsmarkt en mensen uit bijvoorbeeld de WW een baan vinden. Daarna volgen de mensen met een uitkering. De instroom van statushouders in de bijstand daalt als gevolg van de verminderde taakstelling huisvesting. Door het op peil blijven van de uitstroom daalt per saldo het bijstandsvolume licht.

Beleid

Volgens de eerste managementrapportage van het WerkBedrijf start het WerkBedrijf in mei met een effectiviteitsonderzoek dat bestaat uit een analyse op basis van data science. Data science richt zich niet alleen op een feitelijke beschrijving van het bestand en de gerealiseerde uitstroom. Het richt zich vooral op het verkrijgen van inzicht in verklarende kenmerken en patronen en verwachte toekomstige uitstroom bij specifieke doelgroepen. Deze methode biedt inzicht in kansen en effecten van re-integratie en dan vooral in de kansen en mogelijkheden van kandidaten en de verwachte effecten van onze inzet

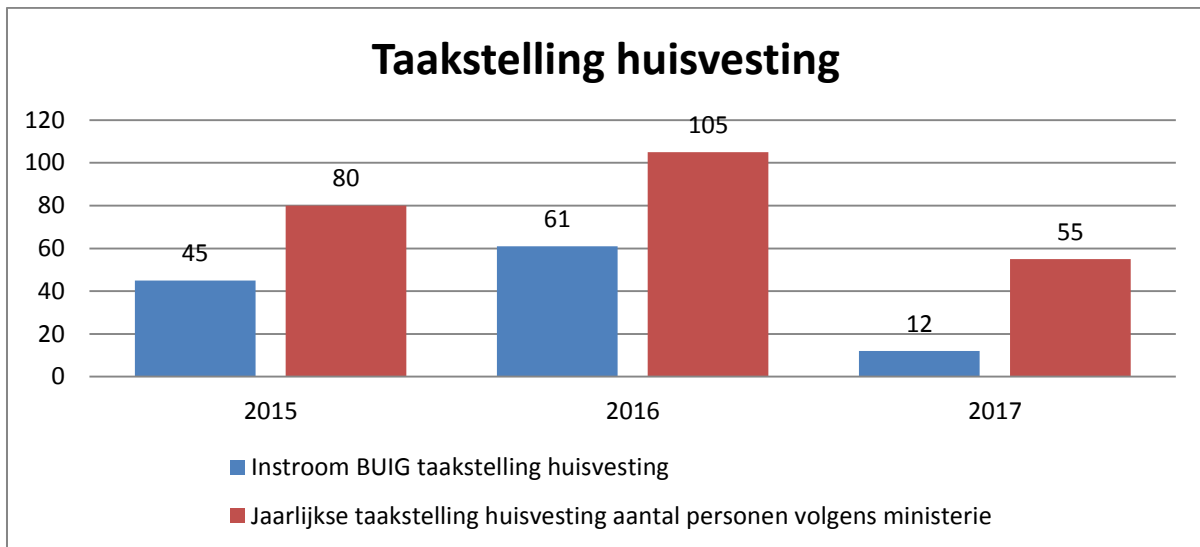
Conclusie

Uitstroom naar werk blijft de belangrijkste graadmeter. De economische ontwikkelingen hebben de grootste invloed hierop. De uitstroom in Wijchen naar werk bleef in de eerste vijf maanden van 2017 achter bij de uitstroom in dezelfde periode van 2016 (al achterhaald). De oorzaak van het achterblijven van de uitstroom in de eerste vijf maanden van dit jaar is niet bekend.

De instroom van statushouders in de bijstand daalt vanwege een verminderde taakstelling huisvesting in 2017.

Hoofdstuk 3: Taakstelling huisvesting

Tabel 5: Ontwikkelingen taakstelling huisvesting

Bron: WISZ en circulaire Ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Toelichting:

Nederland

Het aantal vluchtelingen met een verblijfsvergunning dat in asielzoekerscentra op een woning wacht, neemt gestaag af. In 2016 werden landelijk in totaal 40.289 toegelaten vluchtelingen gehuisvest. Dit jaar hebben alle gemeenten in Nederland de taak om 29.000 vluchtelingen met een verblijfsvergunning aan een woning helpen. De prognose geeft aan dat in de eerste helft van 2018 de taakstelling met 6.000 mensen daalt.

Wijchen

Deze tabel geeft het jaarlijks aantal te huisvesten statushouders in Wijchen aan (rode kolom). Het bijstandsvolume groeide de afgelopen jaren sterk als gevolg van de instroom van de statushouders in de bijstand (blauwe kolom).

In 2017 stroomden in de periode januari tot en mei 12 personen in de bijstand in. De taakstelling in 2017 bestaat voornamelijk uit gezinshereniging. We verwachten op grond van deze cijfers een fors mindere instroom (25 mensen dit jaar t.o.v. 61 mensen in 2016 in de bijstand dit jaar).

Uitstroom van statushouders uit de bijstand komt nagenoeg niet voor. Zie hieronder het "kopje" beleid.

Afgaand op de landelijke daling van de taakstelling en de Wijchense taakstelling voor 2017 verwachten we in Wijchen in 2017 een instroom van ongeveer 25 statushouders in de bijstand. Voor 2018 hebben we nog geen informatie ontvangen over het aantal te huisvesten statushouders. Om die reden valt er nog geen prognose te maken voor de instroom.

Beleid

Met het WerkBedrijf hebben we afspraken gemaakt over het bemiddelen van statushouders naar werk of studie.

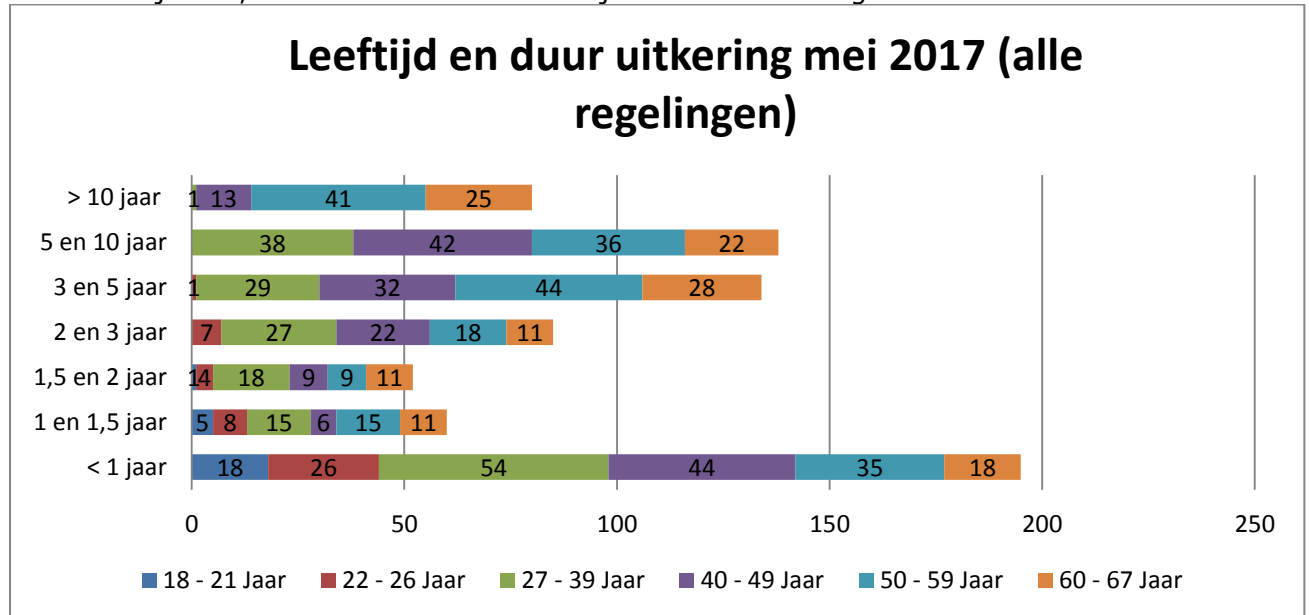
Volgens de eerste managementrapportage van het WerkBedrijf stroomden in het eerste kwartaal van 2017 regionaal gezien twee statushouders uit naar betaald werk, 12 statushouders gingen aan de slag op een werkplek met behoud van uitkering en een statushouder startte met een opleiding.

Conclusie

De daling van het aantal te huisvesten mensen betekent dit jaar een (fors) mindere instroom in de bijstand ten opzichte van 2016. Voor volgend jaar verwachten we een verdere daling van het aantal te huisvesten statushouders. Een prognose valt nog niet te maken vanwege het ontbreken van cijfers voor de Wijchense taakstelling voor 2018.

Hoofdstuk 4: Samenstelling bestand

Tabel 6: Bijstand, IOAW en IOAZ naar leeftijd en duur uitkering in mei 2017

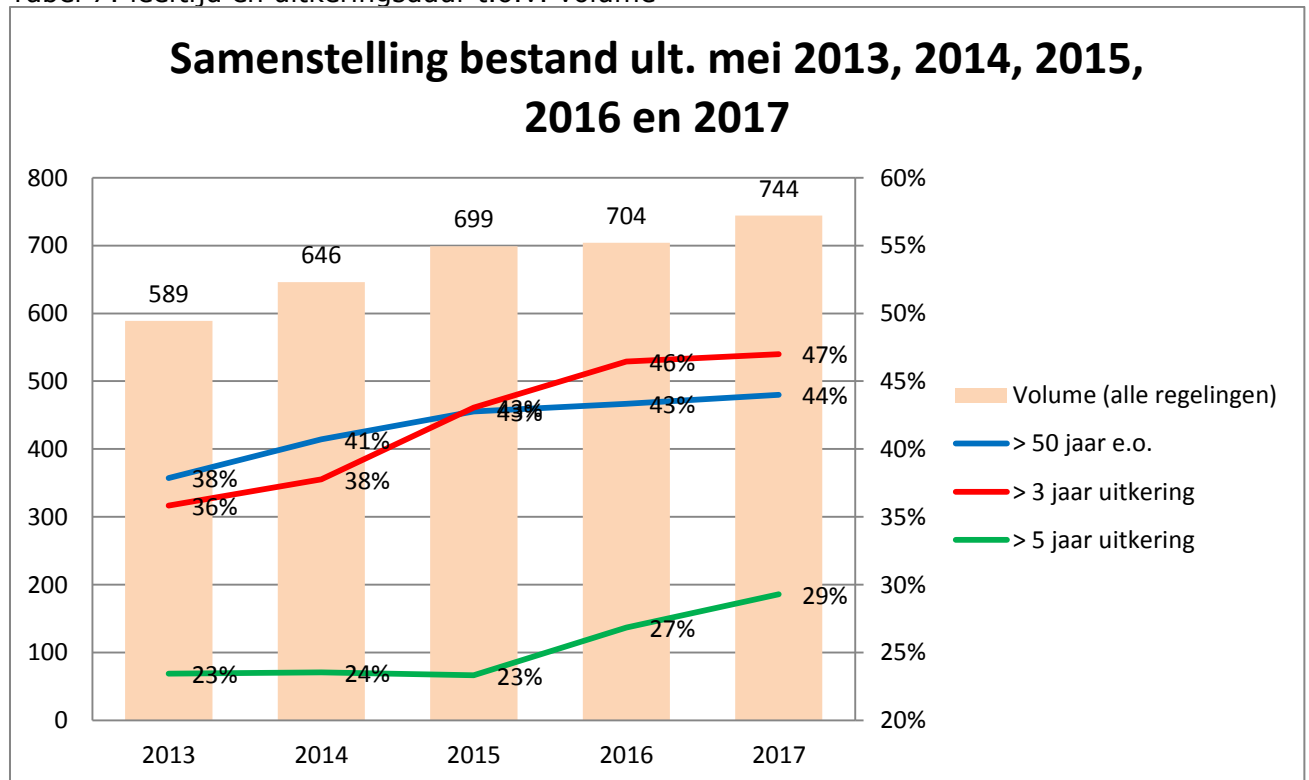

Bron: WISZ

Vergrijzing van het bestand in Wijchen

Van het aantal personen (352) dat 3 jaar of langer in de uitkering zit zijn 196 personen (55,7%) ouder dan 50 jaar. Zie voor deze cijfers tabel 6. Volgens de vorige analyse waren in april 2016 168 personen (51,4%) ouder dan 50 jaar. Dat betekent dat de vergrijzing van het bestand toeneemt. Volgens informatie van het CBS kunnen we deze groep mensen moeilijk naar werk bemiddelen. Ook in Wijchen lijkt dat het geval te zijn.

Tabel 7: leeftijd en uitkeringsduur t.o.v. volume

Bron: WISZ

Toelichting:
Nederland

Volgens het CBS (publicatie "trends in Nederland 2017" van 30 juni 2017) neemt landelijk gezien de groep personen die al vijf jaar of langer een bijstandsuitkering hebben relatief gezien (% van het totaal), af. In het derde kwartaal van 2015 maakten zij nog 48 procent uit van alle bijstandsontvangers, tegen 33 procent in het derde kwartaal van 2016.

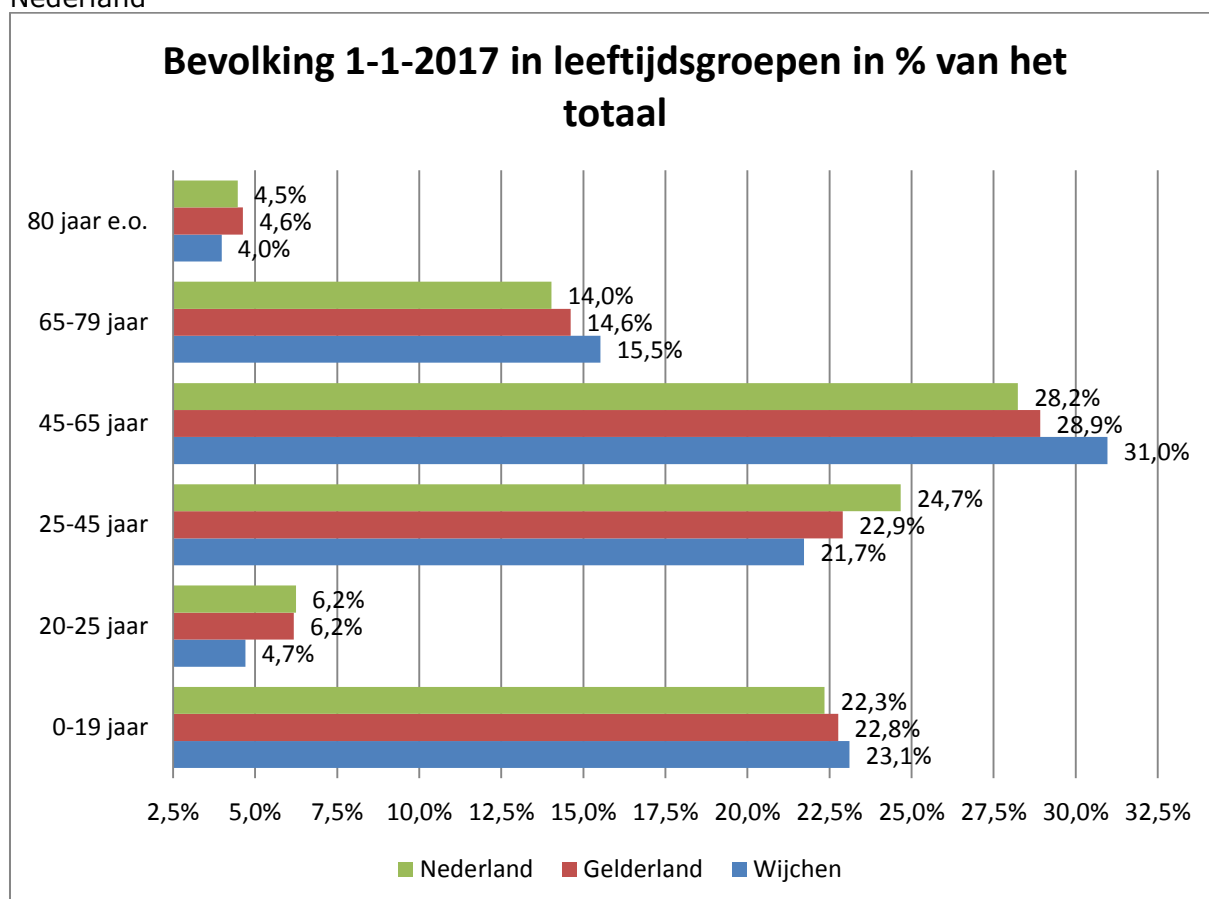
Wijchen

Van het totale bestand ultimo mei 2017 (744 uitkeringsgerechtigden) hebben 352 mensen (47,3%) langer dan 3 jaar een uitkering. In 2013 was dat 36%.

Het aantal personen dat langer dan 5 jaar een uitkering ontvangt stijgt vanaf 2015 (23%) sterk naar 29% in 2017. Daarmee wijkt Wijchen af ten opzichte van het landelijke beeld (zie toelichting bij Nederland). Zie voor de absolute aantallen voor tabel 6 en voor de relatieve cijfers tabel 7).

Om de afwijking in Wijchen van de uitkeringsduur ten opzichte van het landelijke beeld te verklaren hebben we aanvullend onderzoek gedaan. Zo hebben we de bevolkingsopbouw in Wijchen vergeleken met de provincie Gelderland en Nederland. Zie daarvoor tabel 8.

Tabel 8: Bevolkingsopbouw Wijchen in vergelijking met de provincie Gelderland en Nederland

Bron: CBS statline

De leeftijdsgroep 45-65 jaar is in tegenstelling tot de leeftijdsgroep 25-45 jaar in Wijchen procentueel gezien aanzienlijk groter (31%) dan die van de provincie Gelderland (28,9%) en Nederland (28,2%). Dit geeft een mogelijke indicatie van de afwijking.

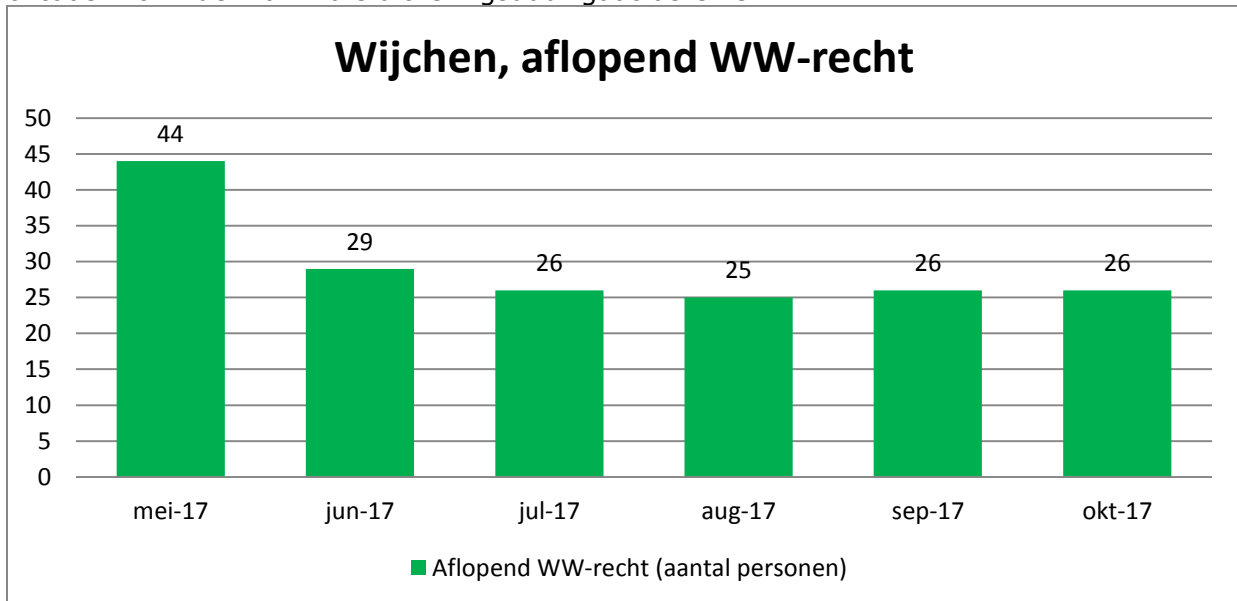
Conclusie

Uit de tabellen 6 (absolute getallen) en 7 (relatieve cijfers) valt op te maken dat de vergrijzing in het totale bestand toeneemt. In mei 2013 was 38% van het bestand 50 jaar of ouder. In mei 2017 valt op dat het percentage stijgt naar 44%. Ook de uitkeringsduur neemt toe. In 4 jaar tijd stijgt het percentage van het aantal mensen met een uitkeringsduur langer dan 3 jaar van 36% naar 47%. De groep mensen met een uitkeringsduur langer dan 5 jaar stijgt zelfs nog sterker (van 23% naar 29% in de periode 2015-2017).

Concreet betekent dat een steeds grotere groep mensen op een steeds grotere afstand komt te staan van de arbeidsmarkt.

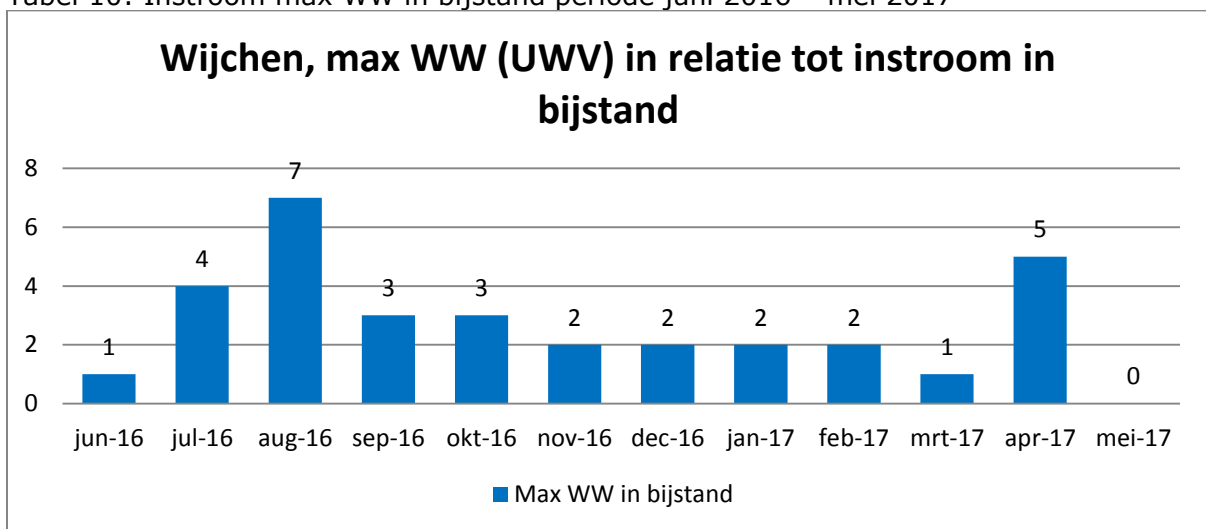
Hoofdstuk 5: Ontwikkelingen UWV

Tabel 9: het aantal personen met een lopen WW-recht, dat in de periode tot en met oktober 2017 de maximale uitkeringsduur gaat bereiken.

Bron UWV

Tabel 10: Instroom max WW in bijstand periode juni 2016 – mei 2017

Bron WISZ

Toelichting: Nederland

Volgens de arbeidsmarktprognose 2017-2018 van het UWV daalt het aantal WW-uitkeringen naar verwachting met ongeveer 100 duizend in twee jaar tijd. In absolute aantallen daalt het aantal WW-uitkeringen het sterkst in de stedelijke gebieden Groot-Amsterdam en Rijnmond, maar ook in Friesland en West-Brabant. Het aantal WW-uitkering daalt bij alle leeftijdsklassen t/m 65 jaar. In 2017 daalt het aantal WW-ers het sterkst bij de groep t/m 34 jaar en het minst bij de 55 t/m 64-jarigen.

Wijchen

In vergelijking met 2016 daalt het aantal mensen dat de maximale duur van de WW bereiken. Dat betekent een lagere instroom van deze mensen in de bijstand of IOAW regeling. Zie daarvoor tabellen in de bijlage.

Beleid UWV en WerkBedrijf

Volgens de eerste managementrapportage 2017 van het WerkBedrijf stromen in onze regio meer mensen uit de WW door naar de bijstand dan het landelijk gemiddelde. Alle gemeenten in deze regio hebben een hoger doorstroompercentage naar de bijstand dan het landelijk gemiddelde. Van de Wijchense WW-ers stroomt zelfs 5,5% door naar de bijstand tegenover een 4,8% gemiddeld voor vergelijkbare gemeenten. Om dat tij te keren hebben het WerkBedrijf en de UWV afspraken gemaakt om de doorstroom van Max WW-ers naar de bijstand te verlagen. De plannen hiervoor werken we momenteel samen met het Werkbedrijf en het UWV uit. Het geven van voorlichting aan mensen in de WW die binnen een half jaar in de bijstand dreigen te komen maakt hiervan deel uit. Met UWV vindt overleg plaats over mogelijke aanvullende acties. De uitvoering start in het tweede kwartaal van 2017.

Conclusie

Op basis van de eerste cijfers dit jaar daalt de instroom van Max WW-ers in absolute zin in de bijstand licht. Volgens het WerkBedrijf blijft de doorstroom van deze groep mensen naar de bijstand voor Wijchen hoger dan het landelijk gemiddelde voor vergelijkbare gemeenten. De uitvoering van nieuw beleid om de doorstroom naar bijstand te beïnvloeden start in het 2^e kwartaal van 2017.

Hoofdstuk 6: Financiële gevolgen

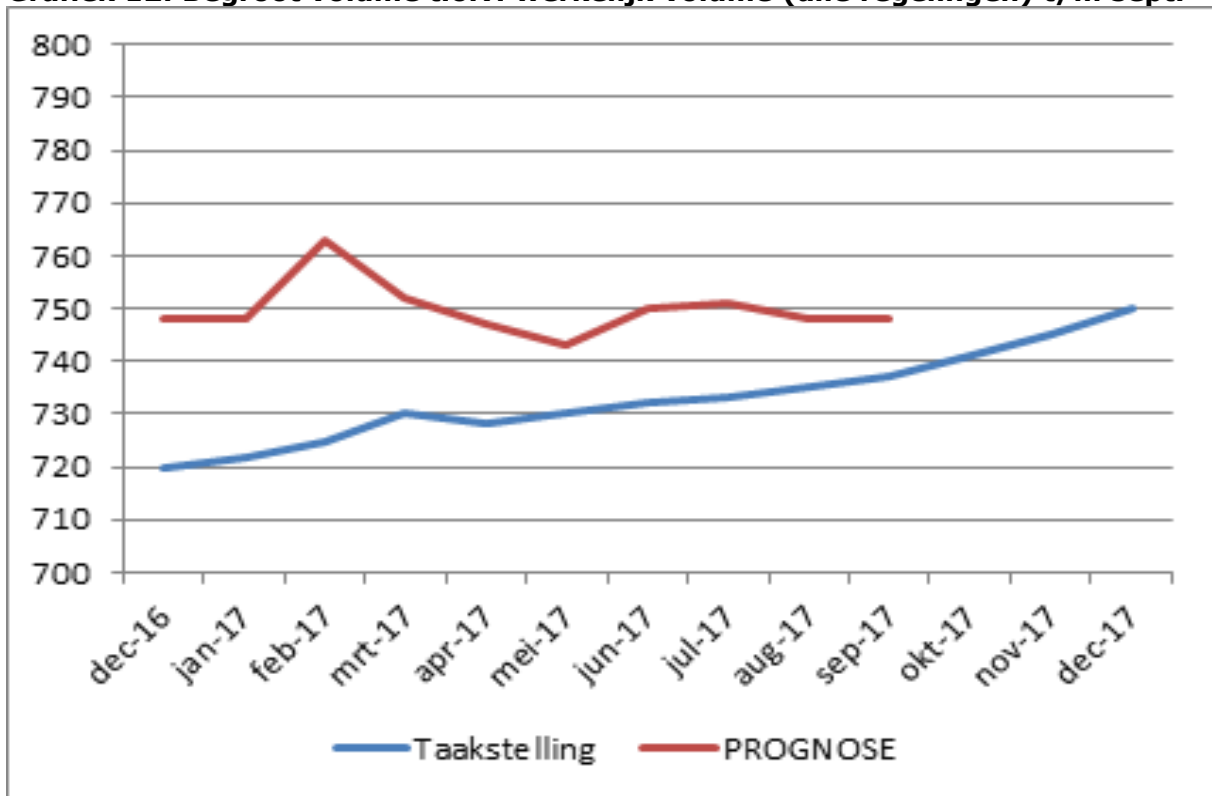
In de begroting 2017 hebben we onderstaande aantallen klanten opgenomen. De werkelijk cijfers worden vergeleken met deze begrotingsopzet.

Tabel 11: opzet volume t.b.v begroting 2017

Regeling	Basis januari 2017	Econ. Trend	Taakst.	Extra statushouders	Begroot eind 2017	Cijfers deze analyse
Aantallen WWB	645	17	-18	19	663	679
Aantallen IOAW	58	0	0	0	58	62
Aantallen IOAZ	3	0	0	0	3	3
Aantallen BBZ prefase	6	0	0	0	6	2
Totaal	712	17	-18	19	730	746

Bron: afdeling FIN

Grafiek 12: Begroot volume t.o.v. werkelijk volume (alle regelingen) t/m sept.

Bron: afdeling FIN (marap september) en WISZ

Tabel 13: financieel vertaald 2017 (bron: marap september)

Omschrijving	Begroting in €	Jaareinde verwachting in €	Vershil in €
Algemene bijstandskosten	240.965	327.465	86.500
Uitgaven bijstand en loonkostensubsidie	9.196.027	9.550.674	354.647
Bbz	94.008	14.315	-79.693
IOAZ	82.562	54.004	-28.558
IOAW	790.520	857.274	66.754
Totaal uitgaven	10.404.082	10.803.732	399.650
Verhaal en terugvordering	100.000	186.500	86.500
Rijksbudget	10.088.000	9.871.314	-216.686
Inzet reserve	94.638	94.638	0
Totaal inkomsten	10.282.638	10.152.452	-130.186
Saldo begrotingsresultaat	121.444	651.280	529.836

Omschrijving	Begroting in €	Jaareinde verwachting in €	Vershil in €
Algemene bijstandskosten	240.965	327.465	86.500
Uitgaven bijstand en loonkostensubsidie	9.196.027	9.288.547	92.520
Bbz	94.008	14.998	-79.010
IOAZ	82.562	46.384	-36.178
IOAW	790.520	881.401	90.881
Totaal uitgaven	10.404.082	10.558.794	154.712
Verhaal en terugvordering	100.000	186.500	86.500
Rijksbudget	10.088.000	9.974.627*	-113.373
Inzet reserve	94.638	94.638	0
Totaal inkomsten	10.282.638	10.255.765	-26.873
Saldo begrotingsresultaat*	121.444	303.029	181.585

Toelichting:

Deze cijfers komen uit de managementrapportage over september 2017.

De eindejaarsprognose 2017 is begroot op een negatief saldo van € 181.585.

De totale mutatie wat ten laste van de bestemmingsreserve BUIG wordt bedraagt dan € 276.223 (€ 94.638 + € 181.585).

* In het Rijksbudget is het definitieve budget 2017 (29-09-2017) van het Rijk al verwerkt.

Hoofdstuk 7: Doorkijk naar 2018

Tabel 14: Kaderbrief 2018

Kaderbrief 2018-2021					
Aantallen BUIG	2018	2019	2020	2021	2022
Rijksbijdrage aantallen	655	658	662	665	668
BUIG aantallen begroting 2017	750	751	695	665	0
Aantallen BUIG gemiddeld 2017	760	760	760	760	760
Macro economische index	26	32	36	53	71
Effect maatregelen	-35	-72	-87	-87	-87
Afloop crisis	0	0	-28	-61	-24
BUIG aantallen KB 2018	751	720	681	665	720
Verschil t.o.v. toegekende aantallen Rijksbijdrage	-96	-62	-20	-0	-51
Opbrengsten en kosten BUIG	2018	2019	2020	2021	2022
Rijksbijdrage begroting 2017 (ADSD)	10.217	10.442	10.359	10.344	10.344
Kosten begroting 2017 (ADSD)	11.667	12.336	11.782	10.860	10.344
Inzet maatregelen	-600	-907	-1.165	0	0
Subtotaal	-850	-987	-258	-516	0
Demping haalbaarheid maatregelen	300	454	693	0	0
Saldo BUIG begroting 2017 (ADSD)	-1.150	-1.441	-951	-516	0
Rijksbijdrage BUIG kaderbrief 2018	10.356	10.495	10.606	10.889	11.194
Kosten BUIG kaderbrief 2018	11.738	12.131	11.781	10.887	11.198
Inzet maatregelen	-489	-1.012	-1.229	0	0
Subtotaal	-893	-624	54	2	-4
Demping haalbaarheid maatregelen	300	454	693	0	0
Saldo KB 2018	-1.193	-1.078	-639	2	-4
Mutatie	-43	363	312	518	-4

Bedragen * € 1.000, bron afd. FIN

Toelichting:

De kaderbrief 2018 is tot stand gekomen met de informatie en inhoud van de managementrapportage van mei 2017. Op dat moment was er nog geen zicht op de daling of stabilisatie van het bijstandsvolume.

Tabel 15 Opbrengsten en kosten BUIG uit de Kaderbrief 2018

Opbrengsten en kosten BUIG	2018	2019	2020	2021	2022
Rijksbijdrage begroting 2017 (ADSD)	10.217	10.442	10.359	10.344	10.344
Kosten begroting 2017 (ADSD)	11.667	12.336	11.782	10.860	10.344
Inzet maatregelen	-600	-907	-1.165	0	0
Subtotaal	-850	-987	-258	-516	0
Demping haalbaarheid maatregelen	300	454	693	0	0
Saldo BUIG begroting 2017 (ADSD)	-1.150	-1.441	-951	-516	0
Rijksbijdrage BUIG kaderbrief 2018	10.356	10.495	10.606	10.889	11.194
Kosten BUIG kaderbrief 2018	11.668	12.079	12.119	10.892	11.189
Inzet maatregelen	-511	-1.014	-1.354	0	0
Subtotaal	-800	-569	-159	-3	6
Demping haalbaarheid maatregelen	256	507	677	0	0
Saldo begroting 2018	-1.056	-1.076	-836	-3	6
Mutatie	94	365	115	513	6
Mutatie opgenomen in de Kaderbrief 2018	-43	363	312	518	-4

Bron afd. FIN

Tabel 16: Overzicht van maatregelen uit de Kaderbrief 2018

Maatregelen	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Doelgroepenbeleid, zie spec hieronder	0	-14	-14	-12	0	0
Rechtmatigheidsonderzoeken & Doelmatigheidsonderzoeken	0	-10	-8	-7	0	0
Thematische onderzoeken	0	-8	-7	-5	0	0
Screening voorliggende vz	0	0	-2	0	0	0
Pilot ondersteuning participatie	0	-5	-5	0	0	0
Totaal maatregelen	0	-37	-36	-24	0	0
Cumulatief	0	-37	-73	-97	-97	-97
WWB bedrag		13.819	13.888	13.957	14.027	14.097
Opbrengst maatregelen		-511.294	-499.962	-334.975	0	0
Financiële vertaling						
Totaal maatregelen	€	-511	€ -497	€ -335	€ -	€ -
Cumulatief	€	-511	€ -1.014	€ -1.354	€ -1.361	€ -1.367

Bron afd. FIN

Toelichting:

Bovenstaande uitwerking uit de Kaderbrief 2018 ligt in het verlengde van het visiedocument, en de update van de ontwikkelopgaven (inkomensverstrekking en re-integratie en participatie).

Het effect van deze maatregelen hebben wij over de verschillende jaarschijven vertaald naar afname van het bijstandsvolume. Het financiële effect hiervan (gebaseerd op de gemiddelde kosten van een jaar bijstandsuitkering) bedraagt voor 2018 op ruim € 511.000,- minder uitkeringslasten oplopend naar ruim € 1.354.000 in 2020. Via de gebruikelijke programmarapportages doen wij verslag van de voortgang, dit is exclusief de demping haalbaarheid maatregelen.

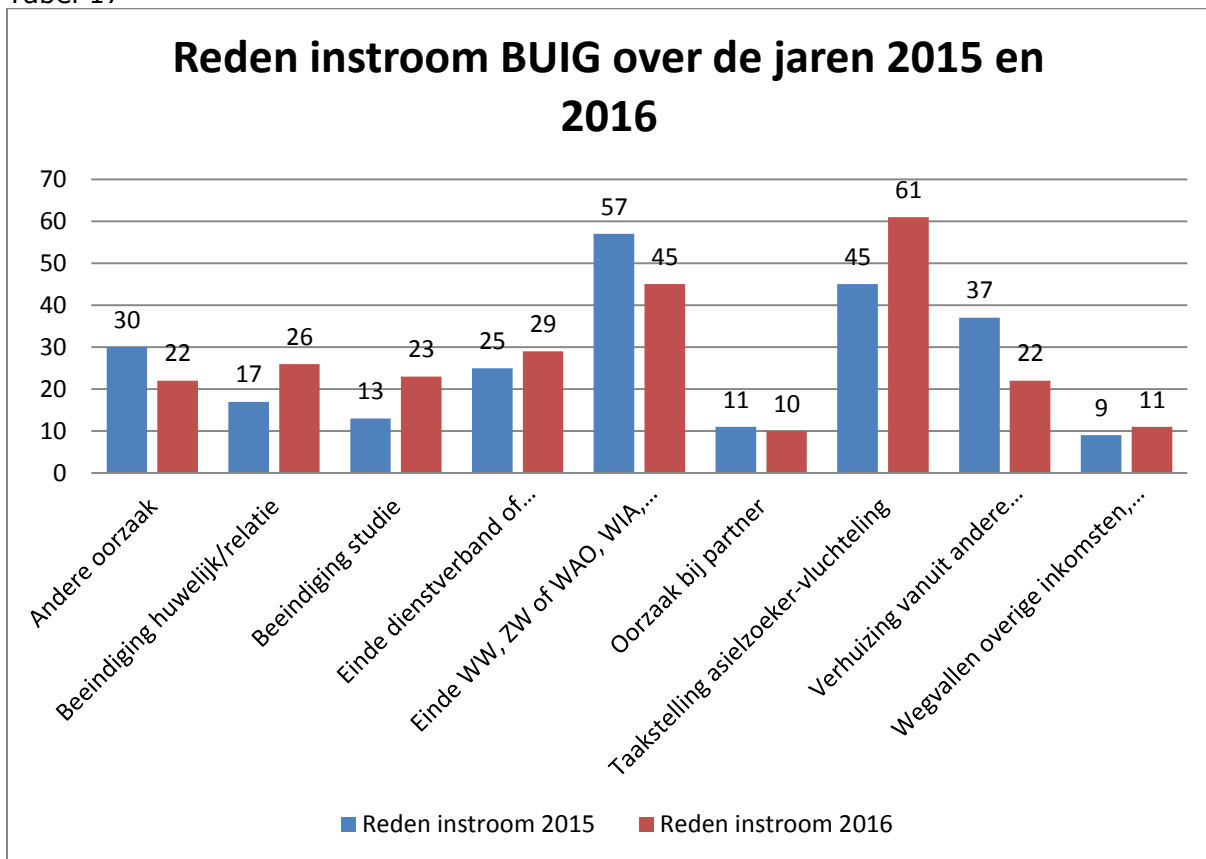
Begroting 2018

Bij het opstellen van de begroting 2018 is er meer zicht op de ontwikkeling van het bijstandsvolume, door gebruik te maken van de laatste managementrapportage over september 2017. Daarbij wordt rekening gehouden met deze ontwikkelingen en de beleidsmaatregelen om het volume verder terug te dringen.

Bijlagen:

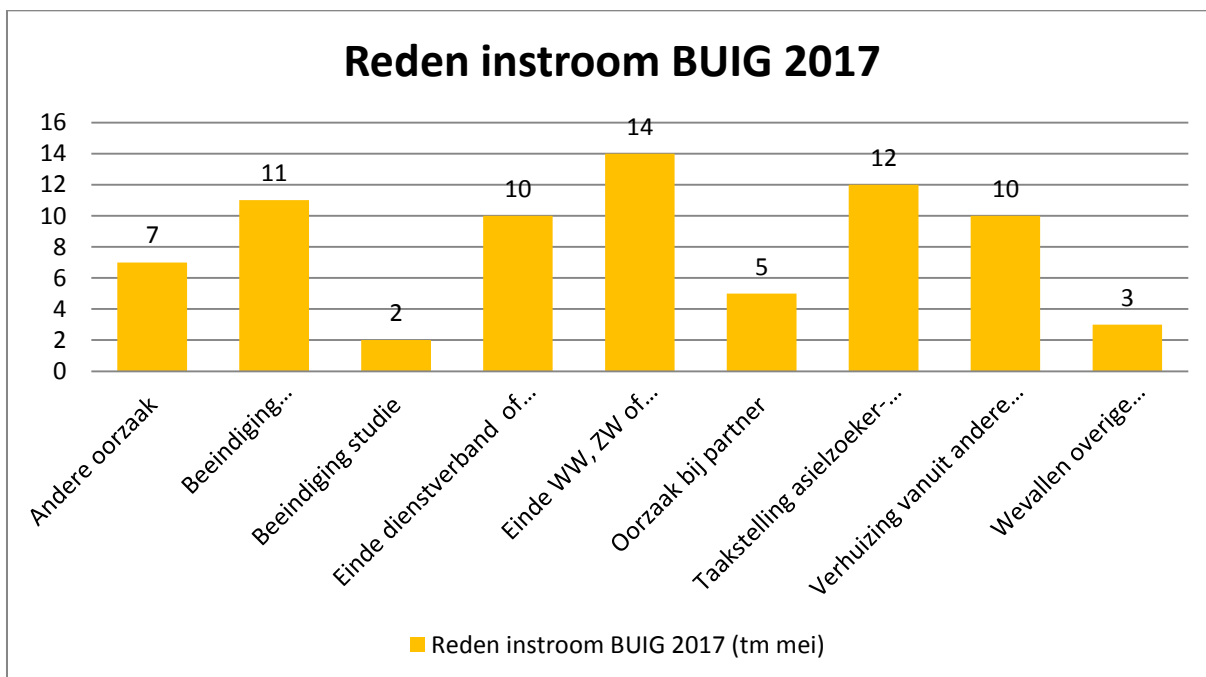
Tabellen: 17-20 redenen instroom en uitstroom.

Tabel 17

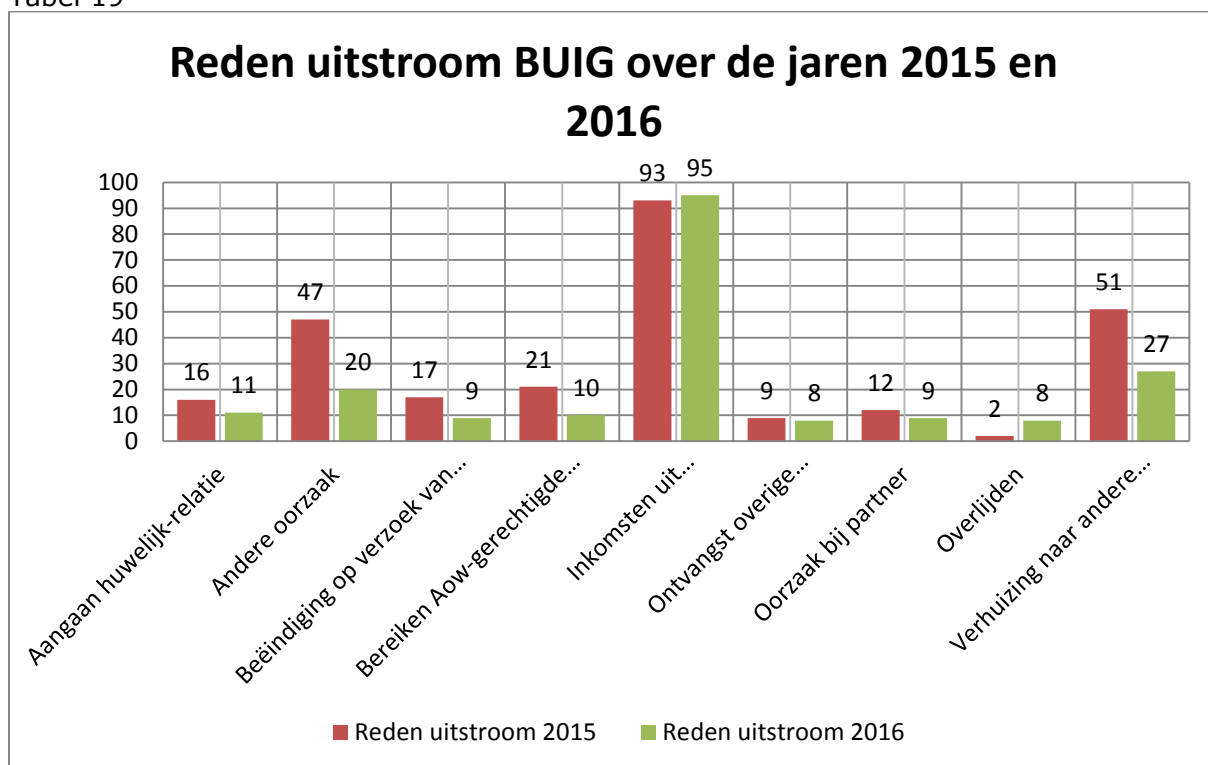
Bron WISZ

Tabel 18

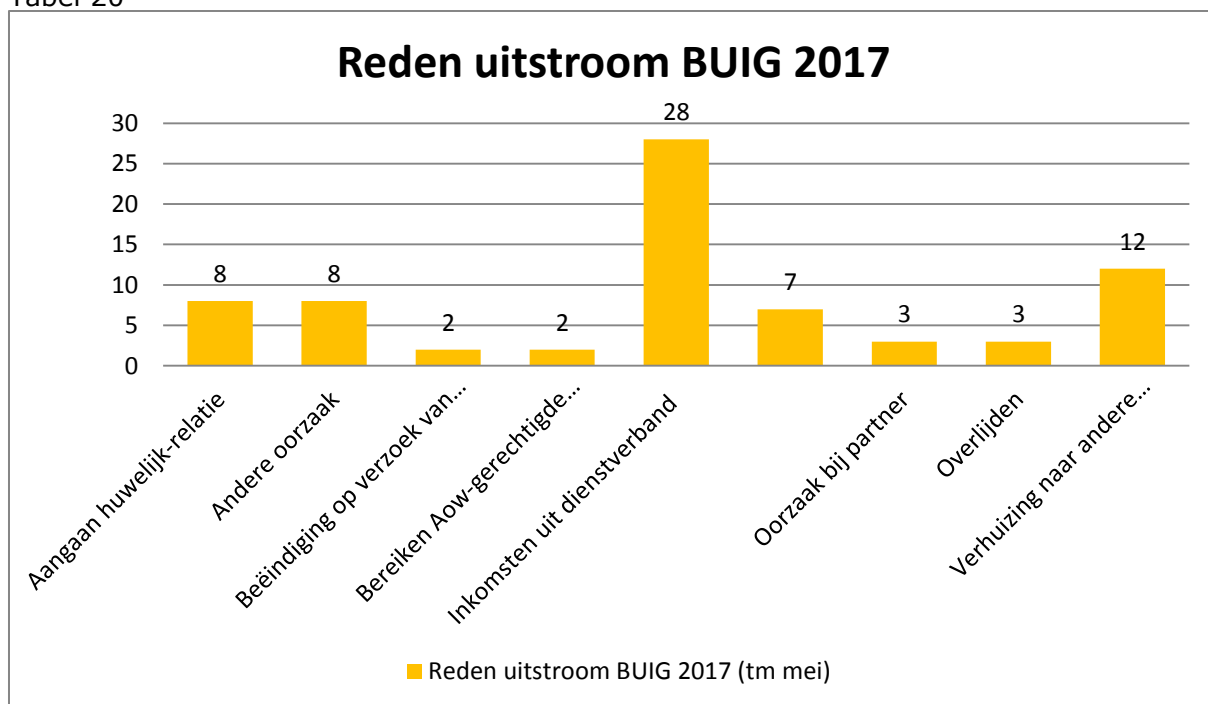
Bron: WISZ

Tabel 19

Bron: WISZ

Tabel 20

Bron WISZ

Deelnemende gemeenten benchmark Divosa:

Eigen grootteklasse:

Achtkarspelen, Berg en dal, Best, Beuningen, Bronckhorst, Diemen, Dienst Dommelvallei, Hoogezand-Sappemeer, Hulst, ISD Kompas, ISD Noordoost, Leusden, Maassluis, Noordoostpolder, Ooststellingwerf, Opsterland, Overbetuwe, Rheden, Rijswijk, SoZaWe Hoogeland, Twenterand, Tytsjerksteradiel, Uden, Veldhoven, Waddinxveen, Wageningen, weert, Werkorganisatie CGN, Weststellingwerf, Wijchen.

Provincie Gelderland:

Apeldoorn, Arnhem, Avres, Berg en Dal, Berkelland, Beuningen, Bronckhorst, Brummen, Doesburg, Doetinchem, Ede, Epe, Ermelo, Harderwijk, Hattem, het Plein Zutphen, Lingewaal, Lochem, Nijmegen, Oost Gelre, Overbetuwe, Rheden, SD Oost Achterhoek, SD Veluwerand, Voorst, Wageningen, Werkplein Activerium, Wijchen, Winterwijk, Zutphen.